

LNV-minister Gerda Verburg wil meer aandacht voor carrièrekansen met groene opleiding

‘Zet sector en onderwijs beter in de etalage’

Een nieuwe LNV-minister en andere accenten? Gerda Verburg (1957) trad op 22 februari 2007 aan als minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het vierde Kabinet Balkenende. Vijf maanden na haar aantreden geeft ze in een exclusief interview voor de lezers van het vakblad Groen Onderwijs haar eerste indrukken en opvattingen.

“Ik had geen honderd dagen nodig om te zien dat dit departement een buitengewoon breed, toegankelijk en maatschappelijk relevant ministerie is”, opent LNV-minister Gerda Verburg het gesprek op de vraag wat haar eerste indrukken zijn van haar beleidsterrein en ministerie. Dat beeld strookt echter niet met het imago bij het brede publiek, zo voegt ze daar onmiddellijk aan toe. “Men denkt, er zijn in Nederland nog zo’n 200.000 mensen actief in de agrarische sector. En die hebben een goede verbinding met Den Haag en Brussel.” Boeren, koeien, varkens, kippen, tomaten, bloemkolen. Daar gaat het om. “Die associatie – en die geldt misschien ook wel voor het groene onderwijs – doet onvoldoende recht aan waar de landbouw op dit moment staat”, betoogt Verburg. “Het is een zeer innovatieve sector die een voorhoedepositie in onze economie inneemt.” Dat scheve beeld vindt Verburg cruciaal en was voor haar een van de redenen om er kort na haar aantreden een publiek

statement over af te leggen.” Ik ben minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit maar vind dat we de accenten ook andersom moeten leggen. Ik wil ook herkend worden als minister van Voedselkwaliteit, Natuur en dus Landbouw.” Haar toelichting: “Juist omdat voedsel en voedselkwaliteit en natuur en landschap zo belangrijk zijn voor 16 miljoen Nederlanders, heb ik de sterke land- en tuinbouw nodig.” Bij dat alles voelt Verburg zich zeker ook onderwijsminister. “Onderwijs en onderzoek zijn een essentieel traject in de strategische driehoek waarbinnen mijn departement opereert”, betoogt ze. “De sterke verbinding tussen die twee en de sector, gecombineerd met de laagdrempelige toegang tot het ministerie vormen de succesformule.” Over de positie van de aoc’s, has’en en Wageningen Universiteit bij het ministerie van LNV denkt ze niet anders dan haar voorganger Cees Veerman. “Ik ben een absolute voorstander van het sectorale model.” Het ministerie van OCW zal die positie niet aan de orde stellen, zo verzekert Verburg. “Ik heb met minister Plasterk en staatssecretaris Van Bijsterveld afgesproken dat we hier niet over gaan discussiëren. Mèt mij vinden ze dat het groene onderwijs een eigen, sterke positie in de samenleving heeft en dat dat zo moet blijven. Ik zal ook sturen om een voorhoedepositie te benadrukken omdat de sector en de ontwikkelingen in de sector daar om vragen.”

Verbreding

Verbreding van het groene onderwijs is voor die voorhoedepositie een belangrijke opgave, zo benadrukt Gerda Verburg. Voor de zomervakantie reikte ze de eerste diploma’s voor zorgboeren uit die door het Groenhorst College zijn opgeleid. “Een prachtige verbreding. Niet

alleen belangrijk voor het onderwijs maar ook voor de plattelandsontwikkeling.” Het zoeken naar die verbreding moet volgens haar wel met de opleidingskolom te maken hebben die we oorspronkelijk hebben en kennen. “In combinatie met de verbinding met de praktijk zit daar de kracht van het groene onderwijs.”

Het overige onderwijs volgt dat met argusogen. En het levert “een boeiende en spannende dialoog op met het ministerie van OCW.” Die dynamiek zal voorlopig blijven, zo stelt ze vast. Verburg heeft er geen problemen mee. Integendeel. “Dat we regelmatig langs die brede opleidingen van OCW schuren, vind ik helemaal niet erg. Er ontstaan mooie dingen uit.” Vanuit beide kanten overigens getuige een nieuw initiatief van LNV dat de minister tijdens het gesprek aankondigt. “De komende vier jaar zijn er voor vmbo-leerlingen 180.000 stageplekken voor de maatschappelijke stage nodig. Ik wil er in de groene sector 10.000 ontwikkelen en aanbieden. Die zijn niet alleen voor groene vmbo’ers maar juist ook voor leerlingen uit het overige vmbo. De hele groene sector is bij uitstek geschikt voor maatschappelijke stages en ik vind het van cruciaal belang dat meer jongeren daarmee in contact komen. Ik sta daar voor op de lat. Om dat te realiseren ga ik in gesprek met de sector en met organisaties als Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.”

Geen automatisme

Bij haar oriëntatie tijdens de eerste honderd dagen die alle ministers van Balkenende IV bij de start van het nieuwe Kabinet doorliepen, maakte Gerda Verburg uiteraard ook kennis met het groene onderwijs. Ze bezocht bijvoorbeeld het Groenhorst College in Ede. En zegt onder de indruk te zijn. Van de school –

“Die is zeer actief op het gebied van ondernemerschap” – en van het groene onderwijs in zijn algemeen. “Het is een sterke kolom, van vmbo tot universiteit, waarin onderling goed wordt samengewerkt. Bovendien is er een sterke relatie met de sector en is er veel vraag naar afgestudeerden.”

Die riantie positie mag volgens de bevindsvrouw echter geen aanleiding zijn om genoegzaam achterover te leunen. “Het kan altijd beter. De sector heeft een voorhoedepositie en is voortdurend bezig om te kijken hoe ze die kan behouden en versterken. Het onderwijs moet daar op inspelen. Niemand kan dat op eigen houtje. Samenwerking is essentieel.”

Die noodzaak om te blijven werken aan verbetering wordt volgens de minister ook nog eens onderstreept door de Porter-analyse ‘De economische kracht van agrofood in Nederland’ die in opdracht van LNV binnen de Rijksuniversiteit Groningen werd uitgevoerd en onlangs werd gepubliceerd. “De onderzoekers bevestigen daarin dat de kracht van de agrosector voor een belangrijk deel te danken is aan de sterke verbinding tus-

associëren landbouw met de armoede van hun ouders en grootouders en willen er niets mee te maken hebben. Maar hun beeld van de landbouw en het groene onderwijs in Nederland klopt niet. Het is vele malen breder en biedt geweldige carrièremogelijkheden.”

Kant-en-klare oplossingen zijn er niet, erkent Verburg. “Maar we moeten blijven proberen om het allochtone aandeel op groene scholen te vergroten.” Ze noemt in dat verband experimenten bij o.a. het Wellant College Amsterdam waarbij gekeken wordt of het opleidingspakket aantrekkelijker gemaakt kan worden voor deze doelgroep. Ook denkt ze aan de inzet van rolmodellen bij voorlichting en werving. “Allochtone jongeren die een groene opleiding hebben gevolgd en nu een prachtige carrière hebben.”

Die carrièrekansen zouden volgens minister Verburg ook veel breder uitgemeten moeten worden voor een studie in het hoger agrarisch onderwijs. Het aantal studenten voor met name de land- en tuinbouwrichtingen is de afgelopen jaren schrikbarend gedaald. “En dat terwijl er juist veel vraag is naar hbo’ers in

Zie ook de voedingstechnologie, de zuivel en de ketens in de vleesproductie. Hoe daar bijvoorbeeld wordt nagedacht over houderijsystemen. Daar heb je mensen voor nodig om die innovaties handen en voeten te geven. En toch heeft de sector te weinig aantrekkingskracht op jongeren.” Om daar verandering in te brengen zouden zowel de sector als het groene onderwijs volgens Gerda Verburg meer aan de weg moeten timmeren. “Het uitdagende, innovatieve karakter van de sector moet meer in de etalage gezet worden. Daarom is mijn boodschap aan de sector: zet jezelf in de voorhoedepositie, etaleer je betrokkenheid bij het groene onderwijs, laat zien dat je op een high tech innovatieve manier bezig bent.”

Zelfbewuste houding

Dat de tijd rijp is voor die zelfbewuste houding, blijkt volgens Gerda Verburg uit vragen die vanuit de samenleving aan de groene sector worden gesteld. “Jarenlang was de agrosector de producent van voedsel die ook rekening moest houden met de omgeving. Onlangs sprak ik op de conferentie ‘Stad zoekt Boer’. De centrale boodschap op die conferentie was dat het stedelijk gebied niet zonder het platteland kan. Heel boeiend. Vanuit de groene sector vraagt dat om een zelfbewuste houding, uitstralen en versterking van de positie. Niet alleen zeggen dit kunt u van ons verwachten, maar ook vragen: wat mogen wij van u verwachten?”

Die ontwikkeling groeit en opent volgens Gerda Verburg ook perspectieven voor het groene onderwijs. Met collega-minister Vogelaar is ze in gesprek over de vraag hoe achterstandswijken prachtwijken kunnen worden. “Ik heb daarbij geadviseerd bewoners te betrekken bij de groene inrichting van de wijk. Daarmee worden zij in plaats van de plantsoenendiensten verantwoordelijk voor het onderhoud. Het zou mooi zijn als scholen jongeren bij dat onderhoud kunnen betrekken. Volgens mij zijn dat interessante trajecten voor de toekomst.” □

‘Sector: zet jezelf in de voorhoedepositie, etaleer je betrokkenheid bij het groene onderwijs, laat zien dat je op een high tech innovatieve manier bezig bent.’

sen de sector en onderwijs en onderzoek. Maar, zeggen ze, blijf er wel aan werken want het is geen automatisme dat dit zo blijft.” Verburg is blij met de analyse. “Het houdt de sector scherp en biedt de mogelijkheid om te reflecteren en bij te sturen.”

Aantrekkingskracht

Wat kan beter in het groene onderwijs? Meer deelname van allochtone leerlingen en studenten. De onderwijsinspectie wees erop in haar Onderwijsverslag 2006 en minister Verburg is het daar van harte mee eens. “Allochtone jongeren

deze sectoren en er nauwelijks werkloosheid is onder afgestudeerden”, constateert Verburg. Ook hier geldt voor haar de analyse dat het beeld dat jongeren van de sector hebben onvoldoende recht doet aan de werkelijke situatie. “Zie bijvoorbeeld de vooruitgeschoven positie van de tuinbouw en de wijze en mate waarin ze daar zitten te springen om afgestudeerden. Een buitengewoon aantrekkelijke tak als je ziet waar ze daar allemaal mee bezig zijn. Klimaatbeheersing, CO₂-afname, optimalisering van productieprocessen, energieleverende kassen, biologische gewasbescherming.